

LOKALNE FORMY ARCHITEKTONICZNE

Ciężkowice

Gmina: **Ciężkowice**

Mezoregion: Pogórze Ciężkowickie

Typ krajobrazu: Miejskie

Podtyp krajobrazu: Miejscowości z zachowanym układem historycznym

Typ i podtyp krajobrazu: 09a

Rodzaj zabudowy: Małomiasteczkowa

Kategoria zabudowy: Mieszkalna, mieszkalno-usługowa

Zabudowa objęta ochroną konserwatorską:

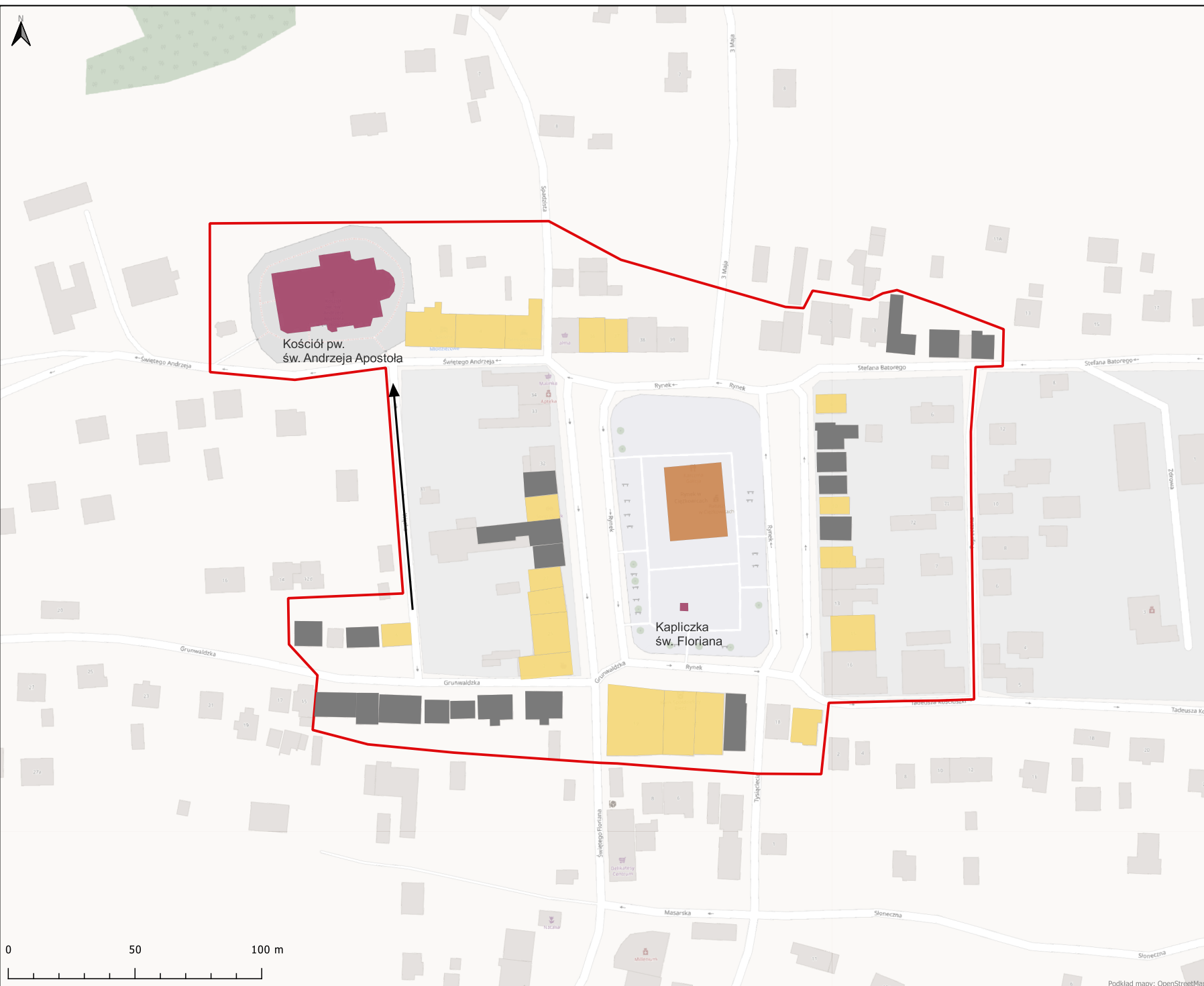
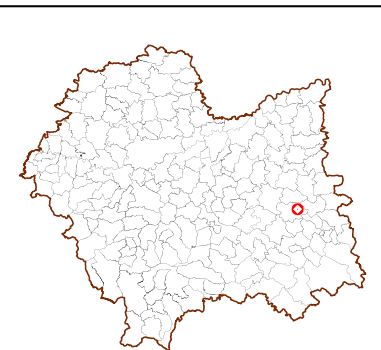
- sakralna
- mieszkalna/mieszkalno-usługowa
- inna

Zabudowa nieobjęta ochroną konserwatorską:

- posiadająca cechy LFA

→ Oś widokowa

□ Granica LFA

NAZWA LFA		CIĘŻKOWICE	
LOKALIZACJA		<ul style="list-style-type: none"> – Miasto położone na Pogórzu Ciężkowickim, na brzegu rzeki Białej, wyniesionym ok. 50 m ponad poziom doliny – Znajduje się w obszarze Ciężkowicko-Rożnowskiego Parku Krajobrazowego. – Ośrodek osadniczy wzmiankowany już na początku XII wieku; lokacja miasta na prawie magdeburskim w 1348 r. – Zachowany historyczny układ urbanistyczny w obrębie rynku i ulic wlotowych objęty jest ochroną konserwatorską i wpisany do rejestru zabytków A-313 z 14.09.1987 r. W rejestrze zabytków ujęte są też liczne domy stojące przy rynku i przyległych ulicach 	
KATEGORIA	Funkcja	Mieszkalna, mieszkalno-usługowa	
	Rodzaj	Zabudowa małomiasteczkowa	
	Spójność obszarowa	Czytelny układ urbanistyczny lokacyjnego centrum miasta; zachowana historyczna zabudowa w pierzejach rynku i sąsiednich ulic;	
CECHA CHARAKTERYSTYCZNA (zał. nr 8 ust 3 pkt 1 - 7)		PARAMETRY	
układ zabudowy, w tym linia zabudowy		<ul style="list-style-type: none"> – Zabudowa centrum miasteczka pochodzi w większości z połowy XIX wieku, ale znajdują się tu również obiekty XVIII-wieczne – Budynki mieszkalne zlokalizowane są w częściach frontowych lokacyjnych działek siedliskowych, w zwartej zabudowie bloków wyznaczonych średniowiecznym układem lokacyjnym miasta – Większość domów w pierzejach rynku i przyległych ulic jest usytuowana w układzie szczytowym (kalenice prostopadłe do linii pierzei) 	
forma budynków, w tym:	gabaryty obiektów:	wysokość zabudowy	– Wysokość tradycyjnej zabudowy wynosi ok. 8 – 10 m
		proporcja i kształt bryły	<ul style="list-style-type: none"> – Budynki wąskofrontowe w pierzejach rynkowych mają zróżnicowane szerokości elewacji frontowych od 9 do 14 m (wyjątkiem jest szerokofrontowy budynek nr 25, który ma 16 m szerokości) Głębokości dla wszystkich budynków wynoszą od 10 -21. Budynki te posiadają zróżnicowane układy dwu, trój i czterotraktowe z sienią przechodnią na osi środkowej. – Budynki przy ulicach wlotowych mają bryły horyzontalne; są szerokofrontowe: szerokość ich elewacji wynosi od 12 - 21 m, głębokość od 7m do 20 m; mają dwutraktowe rozplanowanie wnętrza z sienią w osi głównej. – Kalenice dwuspadowych dachów domów w rynku i przy ulicach wlotowych usytuowane są prostopadłe do pierzei rynkowych i do ulic wlotowych. Odmiennie usytuowane są budynki przy ul. Św. Andrzeja oraz część budynków przy ul Grunwaldzkiej, gdzie kalenice są równoległe do ulicy. – Na działkach za głównymi budynkami mieszkalnymi usytuowana jest zabudowa gospodarcza i ogrody. Od zachodu, południa i wschodu działki przylegają do wytyczonych ulic. Budynki gospodarcze na działkach usytuowane są równoległe do budynków, w wielu wypadkach przylegając do ich elewacji tylnych. Na kilku działkach znajduje się luźna zabudowa

		gospodarcza.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysokość górnej krawędzi elewacji frontowej, jej gzymsu lub attyki 	<ul style="list-style-type: none"> – Dla domów przyrynkowych i przy ulicach wlotowych wynosi od 3-3,5 m – Wyraznym wyjątkiem jest budynek w narożniku Rynku i ul. Kościuszki, mający 8 m wysokości do gzymsu elewacji frontowej
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proporcja pomiędzy wysokością górnej krawędzi elewacji frontowej, jej gzymsu lub attyki a wysokością dachu 	ok. 1: 1,2
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ geometria dachu (kąt nachylenia i układ połaci dachowych) 	<ul style="list-style-type: none"> – Kąt nachylenia głównych połaci w granicach 35°- 40°. – Dachu dwuspadowe naczółkowe i czterospadowe, o równych nachyleniach połaci dachowych. Dachem czterospadowym łamanym (z odsadzką) wyróżnia się dom Rynek nr 15 w pierzei wschodniej, posiadający oryginalną, zachowaną konstrukcję podcienia.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poziom posadowienia parteru 	± od 0,2 m do 0,4 m nad poziomem terenu
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wielkość i proporcja otworów okiennych i drzwiowych oraz podcieni 	<ul style="list-style-type: none"> – Niewielkie, prostokątne otwory okienne w budynkach parterowych usytuowane są w większości symetrycznie względem osi budynku. Okna w większości o jednolitej stolarce skrzydłowej, trójskrzydłowe (z uchylnym luftem) oraz dwuskrzydłowe z podziałami na cztery pola (kwatery) – Część okien przekształcona w dodatkowe wejścia lub witryny sklepowe. Nowsze okna w lokalach handlowych o stolarce dwuskrzydłowej zespolonej, dwukwaterowe. – W szczytach budynków przyrynkowych pary niewielkich prostokątnych otworów wentylacyjnych poddasza, w części z niewielkimi okienkami. – Otwory drzwiowe prostokątne o zróżnicowanych rozmiarach z drzwiami jednoskrzydłowymi i bramami dwuskrzydłowymi. W budynkach przy ul. Św. Andrzeja 2 i 4 otwory o półkolistych wykrojach.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ procent przeszklenia elewacji 	Od 4 do 8 %
charakterystyczne elementy konstrukcyjne i zdobnicze		<ul style="list-style-type: none"> – Budynki przyrynkowe wykonane są w konstrukcjach tradycyjnych. Posiadają ściany zrębowe, w części wymienione na murowane.. – Charakterystycznym elementem konstrukcyjnym są głębokie podcienia domów przyrynkowych, wsparte na słupach podtrzymujących ramę płatwiową. Słupy posiadają ozdobne, ciesielskie profile oraz w części mieczowanie. Podcienie budynków podtrzymują szczyt dachu i wydatny daszek okapowy. – Budynki o dachach naczółkowych posiadają ozdobne szalowanie płaszczyzny szczytu z deskowaniem skośnym lub pionowym i małymi otworami wentylacyjnymi. – Naczółkowe, dwuspadowe dachy domów przyrynkowych nie posiadają facjat i lukarn
stosowane materiały wykończeniowe		Drewno, tynk, blacha
charakterystyczne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kolorystyka 	– Elewacje pokryte są tynkami wapiennymi, barwionymi. Kolorystyka jest zróżnicowana, utrzymana głównie w odcieniach

cechy elewacji budynków, w tym:		jasnych, pastelowych, część budynków o mocniejszych kolorach pomarańczy i różu.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cechy stolarki okiennej i drzwiowej: kolorystyka, podział kwater okiennych i drzwiowych, stosowane materiały 	<ul style="list-style-type: none"> – Okna białe w większości obwiedzione listwowymi opaskami i wyposażone w małe podokienniki. – W lokalach handlowych domów rynkowych stolarka współczesna, zespolona (witryny). – W domach przy ul. Św. Andrzeja 2 i 4 otwory okienne o dekoracyjnych tynkowych obramieniach z historyzującym detalem architektonicznym (gzymy odcinkowe, klucze, okuwane podokienniki)
charakterystyczne cechy dachów budynków, w tym:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kolorystyka 	Dachy w kolorach szarych, brązowych i ciemnoczerwonych.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stosowane materiały 	Blacha płaska i dachówkowa, dachówka ceramiczna
charakterystyczne cechy obiektów małej architektury i ogrodzeń, w tym:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ gabaryty 	-
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ detal architektoniczny 	Granice działek siedliskowych wytyczone na zapleczach zabudowy ogrodzeniami wykonanymi w różnych technikach i materiałach: z siatki drucianej, panelowe metalowe, murowane z cegły i bloczków oraz częściowo płoty sztachetowe.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stosowane materiały 	Drewno, metal, cegła, beton

